

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

องค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่ เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีฐานะเป็นนิติบุคคล จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552 โดยทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทย และประกาศในราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ 19 มกราคม พ.ศ. 2539 โดยยกฐานะจากสภาตำบล เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็ก เป็นราชการส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย และมีการปรับขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลาง เมื่อวันที่ 21 กันยายน พ.ศ. 2553 องค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่ มีอำนาจและหน้าที่พัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และประกอบด้วยอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผน และขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล จะอยู่ในความรับผิดชอบของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ภายใต้การควบคุมของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กลไกที่สำคัญที่องค์การบริหารส่วนตำบลจะใช้ในการกำหนดแนวทางการดำเนินงานเพื่อพัฒนาตำบล และแก้ไขปัญหาความต้องการของประชาชน คือ แผนพัฒนาตำบล ซึ่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึง (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552 มาตรา 59 (1) กำหนดให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ และมาตรา 46 (1) กำหนดให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล (ศูนย์ทนายความทั่วไป, 2555) ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลจึงจำเป็นต้องจัดทำแผนพัฒนาตำบลของตนเอง เพื่อให้สามารถนำแผนพัฒนามาแปลงเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาและนำไปสู่การปฏิบัติ ตามบทบัญญัติของกฎหมาย โดยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 ได้ระบุถึงหลักการไว้ว่า ให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีแผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบล คือ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา แผนพัฒนาสามปี และ

แผนการดำเนินงาน โดยถือเป็นส่วนย่อยของแผนพัฒนาอำเภอ (ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2548) ทั้งนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลจะมีอำนาจอิสระในการจัดทำแผนพัฒนาอย่างเต็มที่ ในปัจจุบันการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่ อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด ผู้นำท้องถิ่นและประชาชนบางหมู่บ้านให้ความสำคัญ บางหมู่บ้านไม่ได้ให้ความสำคัญเท่าที่ควร เพราะจากสถิติการเข้าร่วมประชุมประชาคมหมู่บ้านที่ผ่านมา เมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. 2555 ซึ่งได้กำหนดให้มีการประชุมในตอนเย็นตามกำหนดการประชุมประจำเดือนของหมู่บ้าน จะได้ไม่เป็นการรบกวนประชาชนเกินไป เนื่องจากประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประมง ในการเข้าร่วมประชุมประชาชนส่วนใหญ่ของหมู่บ้านเข้าร่วมประชุมกันอย่างพร้อมเพียงแต่จะมีบางหมู่บ้านที่มีปัญหา คือ ประชาชนเข้าร่วมประชุมน้อย เนื่องจากในหมู่บ้านมีประชากรอาศัยอยู่น้อย โดยเฉพาะหมู่ที่ 2 บ้านคลองใหญ่ หมู่ที่ 3 บ้านคลองจาก และหมู่ที่ 4 บ้านคลองสระบัว องค์การบริหารส่วนตำบล คลองใหญ่ได้แก้ไขปัญหามาโดยการจัดให้ทั้งสามหมู่บ้านเข้าร่วมประชุมประชาคมหมู่บ้านพร้อมกันแต่มีการเสนอปัญหาความต้องการที่ละหมู่บ้าน ส่วนหมู่ที่ 1 บ้านเจ๊กลัก หมู่ที่ 5 บ้านคาหนึก หมู่ที่ 6 บ้านบางอิน หมู่ที่ 7 บ้านสวนมะพร้าว หมู่ที่ 8 บ้านคลองจาก และหมู่ที่ 9 บ้านร่มเย็น ประชาชนเข้าร่วมประชุมเยอะพอสมควร แต่จุดที่น่าสังเกตและสมควรแก้ไขปัญหามากที่สุด คือ หมู่ที่ 8 และหมู่ที่ 9 ประชากรเยอะแต่การเข้าร่วมประชุมของประชาชนไม่ค่อยเยอะเท่าที่ควร อาจเนื่องมาจาก วันนั้นฝนตก และหมู่ที่ 9 ไม่มีศาลาอเนกประสงค์ประจำหมู่บ้าน สถานที่ประชุมอยู่ไกลจากหมู่บ้าน ประชาชนจึงไม่ค่อยไปประชุม ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 คณะผู้บริหารมีนโยบายให้เลี้ยงอาหารหลังจากประชุมเสร็จ เพื่อเป็นการขอบคุณประชาชนที่มาเข้าร่วมประชุม

หากว่าองค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่ให้ความสำคัญของการจัดทำแผนพัฒนา และร่วมมือกับผู้นำท้องถิ่น ช่วยกันแก้ไขปัญหาก็จะมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่ อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด อย่างจริงจัง โดยการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ และใช้วิธีการสร้างแรงจูงใจ ตามทฤษฎีของ Maslow (1960 อ้างถึงใน พิทยา บวรวัฒนา, 2553, หน้า 81-83) ซึ่ง Maslow ได้เสนอทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการ (Hierarchy of Needs) มีความสำคัญดังนี้

1. มนุษย์ทุกคนมีความต้องการหลายอย่างซึ่งจัดเป็นลำดับความสำคัญมาก่อนหลังได้ดังต่อไปนี้คือ

1.1 ความต้องการทางกายภาพ เช่น ความต้องการอาหาร การนอน การหายใจ และสิ่งอื่น ๆ ซึ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิตอยู่ได้ ถือว่าเป็นลำดับของความต้อการขั้นต่ำสุดและขั้นแรก

ของมนุษย์

1.2 ความต้องการทางด้านความปลอดภัย เมื่อความต้องการทางกายภาพของมนุษย์ได้รับการตอบสนองแล้ว มนุษย์จะมีความต้องการลำดับขั้นต่อไป คือ ความต้องการทางด้านความปลอดภัยและความมั่นคงในชีวิต เช่น มนุษย์ต้องการได้รับการคุ้มครองปลอดภัยจากภัยอันตรายและการข่มขู่ต่าง ๆ

1.3 ความต้องการที่จะผูกพันในสังคม เป็นความต้องการลำดับขั้นสูงถัดขึ้นไปจากความต้องการด้านกายภาพและความปลอดภัย หลังจากที่มีความพอใจของมนุษย์ทางด้านกายภาพและความปลอดภัยได้รับการตอบสนองจนเป็นที่พอใจแล้ว มนุษย์จะเกิดความต้องการใหม่ขึ้นมา คือ ความต้องการที่จะผูกพันในสังคม ซึ่งหมายถึงความต้องการของมนุษย์ที่จะมีความอบอุ่นทางใจ โดยการเข้าไปมีส่วนร่วมในกลุ่มสังคมต่าง ๆ เช่น ครอบครัว เพื่อนฝูงและเกิดความรู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มเหล่านี้

1.4 ความต้องการที่จะมีฐานะเด่นและได้รับการยกย่องในสังคมนั้นคือลำดับขั้นความต้องการลำดับที่สี่ของมนุษย์ มนุษย์ที่มีความต้องการกายภาพ ความปลอดภัย และการผูกพันในสังคมได้รับการสนองตอบจนเป็นที่พอใจแล้ว จะหันไปสู่ความต้องการลำดับที่สี่นี้ การมุ่งใจของมนุษย์ที่มีความต้องการแบบนี้จึงจำเป็นต้องอาศัยกลวิธีที่จะสามารถสนองความต้องการของมนุษย์ในลำดับที่สี่นี้ให้ได้ การมีฐานะเด่น หมายถึง ความต้องการของมนุษย์ที่จะประสบความสำเร็จ มีความรู้ความสามารถและมีความเชื่อมั่นในตัวเองสูง ส่วนการได้รับการยกย่องในสังคมนั้น หมายถึง ความต้องการที่จะมีสถานภาพสูง และได้รับการยกย่องจากคนในสังคม

1.5 ความต้องการที่จะประจักษ์ตน หรือ ตระหนักถึงความจริงในตนเอง (Self-actualization) เป็นลำดับขั้นของความต้องการที่สูงที่สุด หมายถึง การที่มนุษย์สามารถใช้ความสามารถที่ตนมีอยู่ได้อย่างเต็มที่ที่สุด ซึ่งเท่ากับเปิดโอกาสให้มนุษย์สามารถสนองความต้องการของตนเท่าที่จะมีความสามารถกระทำได้

2. หลักของทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการ Maslow มีอยู่ว่า ถ้าความต้องการของมนุษย์ในลำดับขั้นหนึ่งได้รับการตอบสนองแล้ว มนุษย์จะเกิดความต้องการในลำดับขั้นถัดขึ้นไป

3. ความต้องการสูงสุดของมนุษย์ ได้แก่ ความต้องการประจักษ์ตนของมนุษย์ กล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ องค์กรที่ดีที่สุด คือ องค์กรที่สามารถสร้างคนงานให้เป็นบุคคลที่ประจักษ์ตน มีลักษณะเป็นคนที่ยอมรับตนเองและคนอื่น ๆ เป็นคนที่มีความสามารถในการแก้ปัญหาต่าง ๆ เป็นคนที่ไม่ทำอะไรฝืนความรู้สึกและเป็นคนที่ต้องการความเป็นส่วนตัวตลอดจนการใช้มาตรการควบคุม เช่น การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้าน ถ้าขาดประชุมเกิน 3 ครั้ง โดยไม่มีเหตุผลจำเป็น ผู้นำท้องถิ่นและคณะกรรมการหมู่บ้านก็จะตัดสิทธิในการให้กู้ยืม

เงินกองทุนหมู่บ้าน (อุไรวรรณ แจ่มใส, 2548, หน้า 1) ได้กล่าวไว้ว่าในการวางแผนพัฒนาตำบล ขององค์การบริหารส่วนตำบลแบบมีส่วนร่วม นั้น เป็นความพยายามที่จะส่งเสริมให้ชาวบ้าน ผู้นำท้องถิ่น กลุ่ม และองค์กรชุมชนได้ใช้้องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเวที ในการกำหนดทิศทาง ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินกิจกรรมการพัฒนาในระดับตำบล การเข้ามีส่วนร่วมของชาวบ้าน ผู้นำ กลุ่มองค์กรชุมชนอย่างแท้จริง น่าจะเป็นพื้นฐานในการพัฒนาศักยภาพขององค์การบริหาร ส่วนตำบลให้เข้มแข็ง สามารถเป็นหน่วยงานในการบริหาร จัดการ การประสานงาน การวางแผน การบริหารงบประมาณและข้อมูลข่าวสารอย่างเป็นระบบ สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในเรื่องการมีส่วนร่วม ในการวางแผนพัฒนาตำบล ขององค์การบริหารส่วนตำบล คือ จะทำอย่างไรที่จะให้ชาวบ้าน กลุ่มองค์กรชุมชนที่หลากหลาย มีความรู้สึกเป็นเจ้าของ (Sense of Ownership) ซึ่งจะต้องเปิด โอกาสให้ตั้งแต่การช่วยกันคิด ตัดสินใจ การร่วมจัดทำแผน และที่สำคัญต้องไม่ขึ้นอยู่กับการพึ่งพิง บุคคลภายนอกชุมชน

จากการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหาร ส่วนตำบลคลองใหญ่ อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด ประชาชนบางส่วนยังไม่เข้าใจและไม่เห็น ความสำคัญของการจัดทำแผนพัฒนาตำบลเท่าที่ควร ในการวางแผนพัฒนาตำบลขององค์การ บริหารส่วนตำบลนั้น ประชาชนถือว่ามีความสำคัญและมีบทบาทอย่างมากในการกำหนดแนวทาง ในการพัฒนาในลักษณะของการมีส่วนร่วมในการคิดวางแผน ร่วมดำเนินการ และร่วมกัน รับผิดชอบ แต่เนื่องจากการวางแผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยให้ประชาชนมี ส่วนร่วมนั้น ยังคงเป็นเรื่องใหม่ในกระบวนการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนั้น จึงอาจมีปัญหาและอุปสรรคในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ว่ากระบวนการ วางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นอย่างไร มาจากความต้องการของประชาชนใน หมู่บ้าน ตามหลักของการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างเต็มที่หรือไม่ ถ้าหาก ประชาชนในตำบล เข้าร่วมประชุมประชาคมหมู่บ้านอย่างพร้อมเพรียงกัน ในขั้นตอนการเสนอ ปัญหาความต้องการ การเสนอโครงการก็จะสามารถเสนอปัญหาได้อย่างครอบคลุม สามารถแก้ไข ปัญหาของประชาชนได้อย่างแท้จริงและตรงตามที่ต้องการและกำลังประสบปัญหาอยู่ แต่ถ้าหากประชาชนในตำบลไม่เห็นความสำคัญและไม่ค่อยเข้าร่วมประชุม ให้ผู้นำท้องถิ่น คณะกรรมการหมู่บ้าน เป็นคนเสนอปัญหา เสนอโครงการที่ต้องการจะทำ การเสนอโครงการนั้นก็ จะไม่ครอบคลุม ไม่สามารถแก้ไขปัญหที่ประชาชนกำลังเผชิญอยู่อย่างแท้จริง เพราะประชาชน ไม่ได้มีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาดังกล่าว แต่อีกประเด็นหนึ่งที่เป็นปัญหาสำคัญ คือ การเสนอ โครงการเพื่อนำมาบรรจุในแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่ไม่สามารถ ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ทั้งหมด เนื่องจากงบประมาณมีอยู่อย่างจำกัด ประชาชน

ในพื้นที่เสนอโครงการเยอะเกินไป โดยที่ยังไม่เข้าใจในหลักการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่ ถ้าประชาชนเข้าใจถึงวิธีการและขั้นตอน กระบวนการในการดำเนินงาน โครงการที่ประชาชนเสนอก็จะสามารถตอบสนองความต้องการได้อย่างแท้จริง เมื่อมีการสร้างความเข้าใจกันระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่ ผู้นำท้องถิ่น สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่ ประชาชนในพื้นที่ ว่าการจัดทำแผนพัฒนาตำบล จะมีการทบทวนและปรับปรุงใหม่ ทุกปี ประชาชนในตำบลสามารถเสนอโครงการที่มีความจำเป็นและสำคัญมากที่สุดในปีนั้น ๆ ก่อน ไม่ใช่เสนอโครงการเยอะเกินความจำเป็น โดยไม่คำนึงถึงงบประมาณที่มีอยู่ การเสนอโครงการหรือการมีส่วนร่วมของประชาชนก็จะเปล่าประโยชน์ ซึ่งจะเป็นสาเหตุของการไม่ยอมมีส่วนร่วมของประชาชน

จากการศึกษาข้อมูลข้างต้น การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นรูปแบบการปกครองในลักษณะการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปให้ท้องถิ่นดำเนินการเอง ซึ่งมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาชุมชนในระบอบประชาธิปไตย (ลิขิต ชีรเวคิน อ้างถึงใน สัมฤทธิ์ เลียงประสิทธิ์, 2550, หน้า 1) ซึ่งจะเห็นได้ว่าการปกครองประเทศตามระบอบประชาธิปไตยนั้นมีความหมายและหลักการสำคัญที่เป็นการปกครองของประชาชนโดยประชาชนเพื่อประชาชน ซึ่งมีลักษณะประการหนึ่งคือการที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองโดยตรงหรือโดยอ้อม (รัชพล ประจักษ์จิตต์, 2542, หน้า 1) ปัญหาการมีส่วนร่วมดังกล่าว ทำให้คณะผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ ในฐานะเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ซึ่งปฏิบัติงานด้านการจัดทำแผนพัฒนาโดยตรง มีความสนใจศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่ อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาไปใช้เป็นข้อมูลในการวางแผน จัดการ วางระบบ และวิธีการดำเนินงานการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล รวมทั้งสามารถดำเนินงานแก้ไขปัญหาในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ตลอดจนสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปปรับปรุงพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่ อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่ อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่ อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด

3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่ อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด

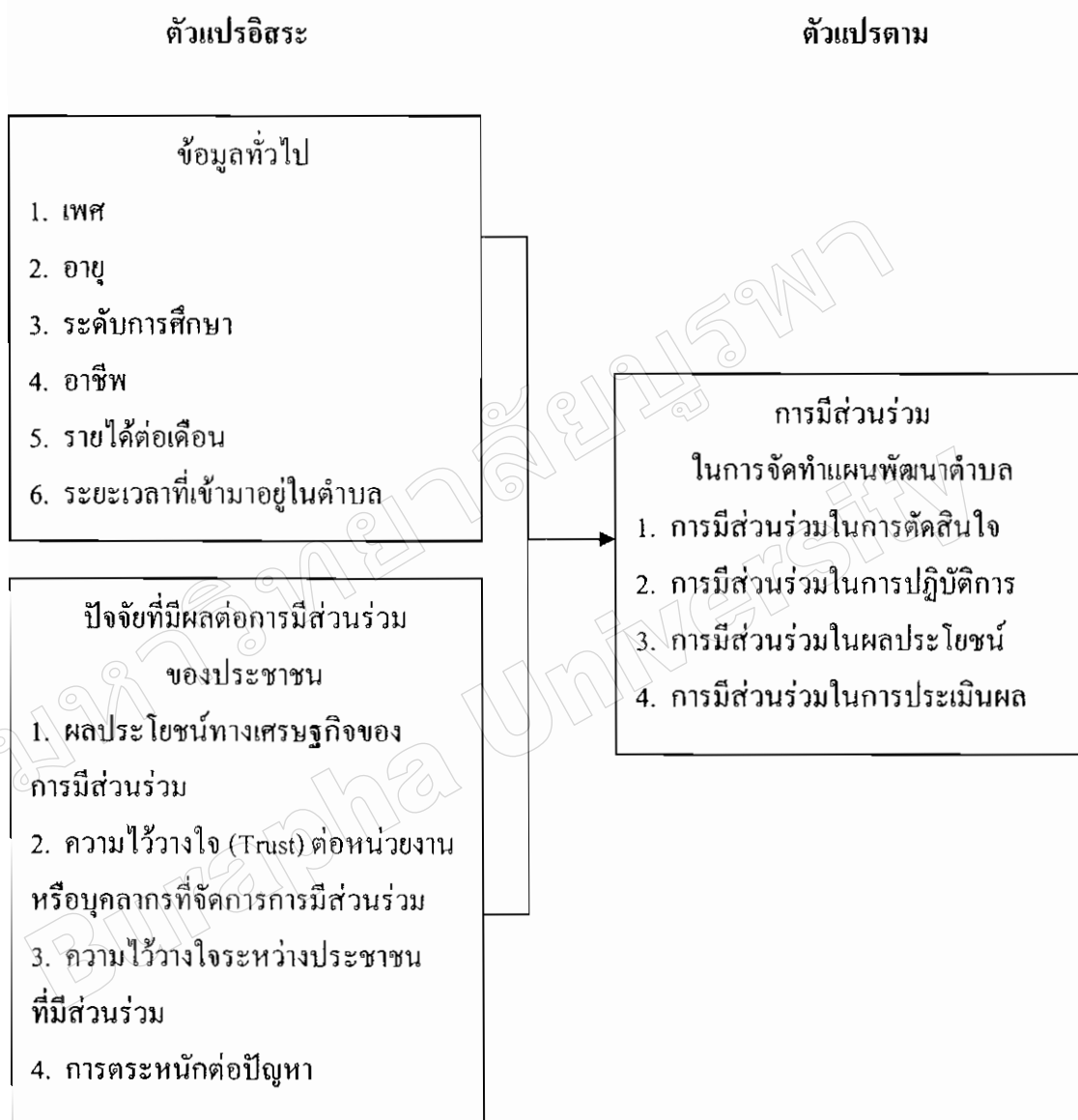
สมมติฐานการวิจัย

1. ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่ อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด แตกต่างกัน
2. ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่ อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด แตกต่างกัน
3. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่ อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด แตกต่างกัน
4. ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่ อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด แตกต่างกัน
5. ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่ อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด แตกต่างกัน
6. ประชาชนที่มีระยะเวลาที่เข้ามาอยู่ในตำบลต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่ อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด แตกต่างกัน
7. ปัจจัยผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของการมีส่วนร่วม ความไว้วางใจ (Trust) ต่อหน่วยงานหรือบุคลากรที่จัดการการมีส่วนร่วม ความไว้วางใจระหว่างประชาชนที่มีส่วนร่วม และการตระหนักต่อปัญหา มีอย่างน้อยหนึ่งปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่ อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่ อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด ผู้วิจัยใช้แนวความคิดของ Cohen & Uphoff แนวความคิดของเจมส์ คัดดี้ ปิ่นทอง แนวความคิดของอรพินท์ สุทธิพันธ์ (2533, หน้า 13-14) แนวความคิดของพิชาย รัตนคติถ ณ ภูเก็ต (2552, หน้า 279-281)

งานวิจัยของยูธนา แดงนุ้ย (2551, หน้า 44) และงานวิจัยของกนกพร แสงศรี (2552, หน้า 24) มาปรับเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาครั้งนี้ ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่ อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด

2. ทราบผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่ อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด

3. ทราบผลการทำนายปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ แผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่ อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา: การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ แผนพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่ อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด โดยมีตัวแปรที่ใช้ ในการวิจัย ดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษาอาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่เข้ามาอยู่ในตำบล

1.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่

1.2.1 ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของการมีส่วนร่วม

1.2.2 ความไว้วางใจ (Trust) ต่อหน่วยงานหรือบุคลากรที่จัดการการมีส่วนร่วม

1.2.3 ความไว้วางใจระหว่างประชาชนที่มีส่วนร่วม

1.2.4 การตระหนักต่อปัญหา

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนา คือ

2.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

2.2 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ

2.3 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์

2.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ขอบเขตด้านพื้นที่: การวิจัยครั้งนี้มีประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่ อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด จำนวน 2,186 ครัวเรือน

ขอบเขตด้านเวลา: การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่ อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด โดยศึกษาตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2555-เดือนเมษายน พ.ศ. 2556 รวมเวลาประมาณ 6 เดือน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การมีส่วนร่วม หมายถึง ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (ประชาชน) ในแผนพัฒนาตำบลตั้งแต่การร่วมในการตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติการ การร่วมในผลประโยชน์ และการร่วมในการประเมินผล ซึ่งประกอบด้วย

1.1 การร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง การที่ประชาชนมีส่วนร่วมกำหนดเป้าหมายการพัฒนา ร่วมกันวางแผนนโยบาย ร่วมกันให้ข้อมูล ร่วมกันเสนอความคิดเห็น และร่วมกันผลักดันเพื่อสนองตอบความต้องการของตัวเองและชุมชน รวมทั้งการที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ การมีส่วนร่วมคิดหาวิธีการที่จะได้งบประมาณเพื่อดำเนินโครงการ/ กิจกรรมตามแผนพัฒนาตำบล และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจใช้ทรัพยากรของท้องถิ่นที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประสิทธิภาพต่อส่วนรวม

1.2 การร่วมปฏิบัติการ หมายถึง การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการ/ กิจกรรมตามแผนงาน ร่วมเป็นคณะกรรมการในโครงการ/ กิจกรรมต่าง ๆ ร่วมตัดสินใจ ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ ร่วมไปศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาตนเองและกลุ่ม ตลอดจนการเสียสละเวลาแรงงาน เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ

1.4 การร่วมในผลประโยชน์ หมายถึง การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ในแผนงานด้านต่าง ๆ จากแผนพัฒนาตำบล

1.5 การร่วมในการประเมินผล หมายถึง การที่ประชาชนเข้าร่วมประชุมประเมินผล การปฏิบัติงานในแผนพัฒนาตำบล การเสนอความคิดเห็นในการปรับปรุงขั้นตอนการดำเนินงาน ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการประเมินความก้าวหน้าของแผนพัฒนาตำบล

2. ประชาชน หมายถึง ประชาชนที่มีชื่อในทะเบียนราษฎรในเขตพื้นที่รับผิดชอบองค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่ อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด ซึ่งเป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนที่เคยเข้าร่วมประชุมประชาคมหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่

3. แผนพัฒนาตำบล หมายถึง แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา แผนพัฒนาสามปี และแผนการดำเนินงาน

4. การพัฒนา หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปรับปรุงคุณภาพชีวิตในท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า

5. องค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่ หมายถึง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีฐานะเป็นนิติบุคคล จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552 โดยทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทย และ

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ 19 มกราคม พ.ศ. 2539 ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลคลองใหญ่
อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University